

De voorbeeldvisie kan je helpen als richtlijn om zelf een visie op te stellen vanuit de kernwaarden van de school in fase 2.

Deze inspiratie kan je helpen om een visie op te stellen

- Beschrijf wat de school onder mediawijsheid begrijpt
- Beschrijf waarom je het als school belangrijk vindt om in te zetten op mediawijsheid
- Beschrijf de doelgroep waarvoor je de visie opstelt
- Formuleer welk thema er aan bod komt in deze visie
- Beschrijf wat de school onder het specifieke thema begrijpt
- Beschrijf waarom je het als school belangrijk vindt om in te zetten op het thema

Mediawijsheid

De impact van media op ons dagelijkse leven neemt almaar toe. Media en nieuwe technologieën maken ons leven makkelijker, (ont)spannender en veelzijdiger. Maar dat geldt alleen als we media kunnen gebruiken én begrijpen. Als school zijn we ons dan ook bewust van de nood aan mediawijsheid bij onze leerlingen.

Mediawijsheid is het geheel van kennis, vaardigheden en attitudes waarmee burgers zich bewust en kritisch kunnen bewegen in een complexe, veranderende en gemediatiseerde wereld. Het is het vermogen tot een actief en creatief mediagebruik, dat gericht is op maatschappelijke participatie. Als school spelen we een belangrijke rol bij het ontwikkelen van deze kennis, vaardigheden en attitudes. De school biedt vanuit haar kernwaarden rond verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en respect een positieve houding voor leerlingen om mediawijs aan de slag te gaan.

Samen met de leerlingen en leerkrachten stimuleren we de mogelijkheden en kansen om samen (nieuwe) media te ontdekken en te leren omgaan met allerlei vormen van media, maar staan we ook stil bij de risico's die hieraan verbonden zijn. De leerkrachten staan open voor vernieuwende ideeën en zorgen voor een gedragen visie over mediawijsheid.

Cyberpesten

Cyberpesten is het pesten via allerlei vormen van nieuwe media. Het kan bijvoorbeeld gebeuren via sms-berichten, via sociale netwerksites zoals Facebook of Tiktok, via e-mail of via chat. Als school zijn we ons ervan bewust dat cyberpesten ook bij onze leerlingen kan voorkomen en opteren we dan ook voor een duurzame en duidelijke benadering die deel uitmaakt van een schoolbrede aanpak die kadert binnen het huidige antipestbeleid. We streven naar het creëren van een rustige en veilige schoolomgeving waarin iedereen zichzelf kan zijn en waarbij we collectief streven naar het voorkomen, detecteren en aanpakken van (cyber)pestsituaties. De inbreng van leerkrachten, leerlingen en ouders bij de ontwikkeling van een doeltreffende aanpak wordt ten allen tijde gerespecteerd en wordt gezien als een meerwaarde die de schoolbrede werkwijze enkel en alleen maar ten goede komt.

Sexting

Het begrip sexting is overgewaaid uit het Engels en is een samenstelling uit 'sex' en 'texting'. Wanneer mensen seksueel getinte berichten, foto's of video's van zichzelf maken, verzenden, ontvangen of delen, noemen we dat sexting. Dat kan via smartphone, tablet of andere digitale media. Als school staan we stil bij seksualiteit en sexting en zijn we ons ervan bewust dat deze zaken integraal deel uitmaken van het ontwikkelings- en groeiproces van kinderen en jongeren. We doen ons uiterste best om, aan de hand van een schoolbrede aanpak, problematische gevallen van sexting te voorkomen, te detecteren en – indien nodig – aan te pakken. Hierbij wordt inbreng van leerkrachten, leerlingen en ouders ten allen tijde gerespecteerd. We staan als school niet enkel stil bij de negatieve aspecten en gevolgen van sexting, maar leggen ook de nadruk op de positieve aspecten en kansen die het met zich meebrengt.

Portret- en auteursrecht

Iedereen die op een foto of filmpje vastgelegd wordt heeft het recht over zijn eigen beeld, dit noemt portretrecht. Leerlingen geven uitdrukkelijke toestemming als hun beeldmateriaal online gepubliceerd wordt. We leggen als school sterk de nadruk op toestemming van het gebruiken van beeldmateriaal van anderen. We vragen ouders uitdrukkelijke toestemming of beeldmateriaal van hun kind gepubliceerd mag worden. Volgende worden opgenomen in het toestemmingsformulier: de context waarin de afbeeldingen zullen gepubliceerd worden, de locatie waar ze zullen gepubliceerd worden (Facebook, website, schoolkrantje...) en het doel en de rechten van de betrokkenen. Naast ouders vragen we onze leerkrachten ook om duidelijke toestemming omtrent hun portretrecht.

Auteursrecht geeft iemand het recht over zijn werk die hij gemaakt heeft. Iedereen die iets maakt, krijgt auteursrecht over zijn werk. Leerlingen en leerkrachten zijn vertrouwd met dit begrip door hiervoor aandacht te schenken in de lessen. Wanneer er een schending van het auteursrecht plaatsvindt, wordt de dader hierop aangewezen. Leerkrachten zijn vertrouwd met de uitzonderingen op auteursrecht in het onderwijs.

We proberen beide rechten schoolbreed bekend te maken en gaan proactief de leerlingen, leerkrachten en ouders informeren over portret- en auteursrecht. Bij incidenten reageren we gepast en sanctioneren we indien dit nodig is.

Online identiteit

Leerlingen, leerkrachten, directieleden als andere schoolmedewerkers zijn vaak actief op sociale media, zowel binnen als buiten de schoolcontext. Als school benadrukken we de kansen die sociale media biedt, maar focussen we eveneens op de risico's die het met zich meebrengt. Alles wat online van iemand terug te vinden is, vormt een online identiteit. We stimuleren de integratie van sociale media in de lessen om de online identiteit van kinderen en jongeren te bespreken.

De leden van het schoolteam kennen het belang van een online identiteit van zichzelf, de leerlingen, maar ook van de school. De leden van het schoolteam hebben vrijheid in wat ze doen op sociale media buiten de schoolcontext, maar dienen hierbij rekening te houden met de school, collega's, leerlingen en andere betrokkenen. Respect en verdraagzaamheid zijn m.a.w. onmisbare waarden voor iedereen die aan onze school verbonden wenst te zijn.

Desinformatie

Desinformatie, in de volksmond ook wel nepnieuws of fake news genoemd, is elke vorm van valse informatie, bedoeld om mensen bewust te misleiden om allerlei redenen (politiek, ideologisch, commercieel). Dit gebeurt voornamelijk online en op sociale media, waar leerlingen heel wat van hun tijd doorbrengen. Als school zijn we ons ervan bewust dat desinformatie bij zowel leraren, leerlingen als ouders deel uitmaakt van hun dagelijkse nieuwsconsumptie. Daarom kiezen we voor een duurzame en duidelijke benadering binnen een schoolbrede aanpak. We zetten in op het creëren van een rustige en veilige schoolomgeving waarbij we collectief streven naar het voorkomen, detecteren en aanpakken van de verspreiding van desinformatie. De inbreng van leerkrachten, leerlingen en ouders bij de ontwikkeling van een doeltreffende aanpak wordt ten allen tijde gerespecteerd en wordt gezien als een meerwaarde die de schoolbrede werkwijze enkel en alleen maar ten goede komt.

Digitale inclusie

We spreken van digitale uitsluiting als iemand niet beschikt over de nodige toegang, vaardigheden en attitudes om mee te kunnen in de digitale maatschappij. Om te komen tot digitale inclusie moet er ingezet worden op kwalitatieve toegang, digitale vaardigheden en attitudes, een ondersteuningsnetwerk en inclusion by design. Als school zijn we ons ervan bewust dat iedereen potentieel digitaal uitgesloten kan zijn: leerlingen, leden van het schoolteam, ouders/voogd... En dat deze uitsluiting een impact kan hebben op de participatie en inzetbaarheid van leerlingen, leden van het schoolteam, ouders/voogd... Daarom kiezen we voor een schoolbrede aanpak die ervoor zorgt dat onze leerlingen, leden van het schoolteam en ouders/voogd kwalitatieve toegang hebben tot het digitale, beschikken over de nodige vaardigheden en attitudes, ergens terecht kunnen met hun digitale vragen. En zorgen we ervoor als school dat onze eigen communicatiekanalen en de digitale platformen die we gebruiken zo gebruiksvriendelijk mogelijk zijn. Waar nodig voorzien we niet-digitale alternatieven voor deze digitale communicatiekanalen en tools.

Digitale balans en smartphones

Als school vinden wij een gezonde digitale balans en verantwoordelijk smartphonegebruik belangrijk. Onze school gaat voor een evenwichtige benadering van digitale middelen. Hierbij focussen we op de voordelen van technologie, terwijl we ook de nadruk leggen op het belang van offline activiteiten en menselijke interactie. Digitale middelen, zoals smartphones, tablets en laptops kunnen helpen bij het leerproces, maar ook communicatie vergemakkelijken. We zijn ons er echter ook van bewust dat een overmatig gebruik van o.a. Smartphones negatieve gevolgen kunnen hebben voor de leerling, zowel op vlak van fysieke en mentale gezondheid.

De leden van het schoolteam streven naar een gezonde digitale balans bij leerlingen, maar ook bij zichzelf. We hebben aandacht voor bewustzijn rond schermtijd. Als school zijn we ook een transparante partner van ouders/voogd in het bevorderen van een gezonde digitale balans tussen zowel school, ouders als leerlingen. We maken duidelijke afspraken rond online communicatie met aandacht voor de digitale balans van zowel leden van het schoolteam, ouders als leerlingen. Samen kunnen we alle betrokkenen helpen om hun digitale welzijn te verbeteren en hen voor te bereiden op een evenwichtige en succesvolle toekomst in een steeds meer digitale wereld.

Cybersecurity

Cybersecurity verwijst naar de praktijk van het beschermen van computersystemen, netwerken en gegevens tegen diefstal, schade of ongevoegde toegang. Als school stimuleren we het cyberbewustzijn van onze leerlingen en leren we hen wat cybersecurity inhoudt en hoe ze op een verantwoorde en bewuste manier hun cyberveiligheid kunnen verhogen.

We erkennen dat digitale apparaten en internet ons geweldige mogelijkheden bieden, zoals toegang tot informatie, communicatie en samenwerking op wereldwijde schaal. We zijn ons echter ook bewust van de toenemende bedreigingen en risico's op het gebied van cybersecurity, zoals malware, phishing en identiteitsdiefstal. We leren onze leerlingen hoe ze hun apparaten, accounts en persoonlijke gegevens kunnen beveiligen, sterke wachtwoorden en tweestapsverificatie kunnen gebruiken en verdachte online activiteiten kunnen herkennen en hoe ze hiermee moeten omgaan. We hebben niet alleen aandacht voor het cyberbewustzijn van de leerlingen, maar proberen ook leden van het schoolteam en ouders hierin mee te nemen. We streven naar open communicatie en samenwerking om het bewustzijn en het begrip rondom cybersecurity te vergroten.

Privacy

Als school vinden we privacybewustzijn en het beschermen van persoonlijke gegevens enorm belangrijk, dit zowel voor de leden van het schoolteam, de leerlingen en hun ouders. Onze school streeft ernaar om een veilige en respectvolle digitale omgeving te bevorderen, waarbij we het recht op privacy erkennen en beschermen. We begrijpen dat digitale technologieën en internet ons ongekende mogelijkheden bieden, maar we zijn ons ook bewust van de toenemende uitdagingen op het gebied van privacy, gegevensbescherming en online identiteit.

Als school hebben we een verantwoordelijkheid om onze leerlingen bewust te maken van privacykwesties en hen te helpen hun persoonlijke gegevens te beschermen. We leren onze leerlingen over online privacy, hun privacy-instellingen op digitale platforms en hoe ze persoonlijke informatie met zorg kunnen delen. Daarnaast erkennen we het belang van ethisch gedrag bij het omgaan met de privacy van anderen. We moedigen het respecteren van ieders privacy aan en roepen op om geen inbreuk te maken op de privacy van anderen, zowel online als offline.

We zijn een transparante partner van ouders/voogd in het bevorderen van een privacybewuste cultuur. We streven naar open communicatie en samenwerking om het bewustzijn en begrip rondom privacykwesties te vergroten. Samen kunnen we onze leerlingen helpen om bewuste keuzes te maken bij het delen van persoonlijke gegevens, hun online veiligheid te waarborgen en hen voor te bereiden op een verantwoordelijke en succesvolle toekomst in een digitale wereld waar privacy een essentiële waarde is.

AI in de klas en op school

Disclaimer: Deze visie dient als inspiratie. Werk steeds een schooleigen visie uit met een vertaling naar concrete actiepunten in je beleidsplan. Kinderen in het lager onderwijs mogen volgens de gebruikersvoorwaarden nog geen AI-tools gebruiken, dus onderstaand voorbeeld zou van toepassing kunnen zijn voor een secundaire school.

Op onze school bereiden we leerlingen voor op de wereld van morgen. Artificiële intelligentie maakt daar deel van uit: het is een hulpmiddel dat leerprocessen kan ondersteunen als het op een doordachte manier wordt ingezet. Daarom begeleiden we leerlingen in het verantwoord, creatief en kritisch gebruik van AI, zodat ze niet alleen hun schoolloopbaan versterken, maar ook kunnen uitgroeien tot kritische en mediawijze burgers. We benaderen AI vanuit onze school vanuit een positief-kritische blik: we verkennen de voordelen van AI, maar zijn ook waakzaam voor potentiële valkuilen.

We streven ernaar dat zowel leerlingen als leerkrachten over de nodige basiskennis over AI beschikken zodat ze AI-tools op een doordachte manier kunnen gebruiken, zowel thuis als op school. We werken ook algemene richtlijnen uit over hoe ze AI best gebruiken (bv. AI is vooral sterk

in (her)schrijven en brainstormen, hou er rekening mee dat een antwoord fout of onvolledig kan zijn ...). Wanneer leerkrachten aan de slag gaan met AI, vertrekken ze van deze principes en zijn ze ook op de hoogte van de sleutelvoorwaarden die we hanteren om AI-tools in de schoolcontext te gebruiken.

De mogelijkheden van AI en AI-tools evolueren snel. Om leerkrachten voldoende te ondersteunen in deze rol, voorzien we voldoende mogelijkheden tot professionalisering en ondersteuning en stimuleren we het debat over het kritisch en kwalitatief inzetten van AI op school.

Algemene principes voor het gebruik van AI op school

- Iedereen die generatieve AI gebruikt, is **kritisch en blijft verantwoordelijk voor het eindresultaat**.
- Zowel leerlingen als leerkrachten zijn **transparant over het gebruik van AI**: over welke AI-tools werden gebruikt en hoe het werd gebruikt (bv. voor brainstormen, structureren, vertalen ...).
- De school bepaalt **welke AI-tools gebruikt mogen worden binnen de schoolcontext**. Er zijn afspraken over welke tools wanneer gebruikt mogen worden. Bij opdrachten voor leerlingen zijn er duidelijke afspraken over of AI-gebruik is toegestaan of niet.
- We gebruiken **geen privacygevoelige of persoonlijke gegevens in gratis of commerciële AI-tools**.
- We denken in onze school ook na over **actuele uitdagingen die AI oproept** zoals de impact van AI op de samenleving, op het auteursrecht en op de arbeidsmarkt alsook over de rol van chatbots en de impact van AI op ons mentaal welzijn. We geven onze leerlingen en leerkrachten handvaten om op een bewuste manier met deze uitdagingen om te gaan.

Sleutelvoorwaarden voor de keuze van AI-systemen

Ook toetsen we onze keuze voor het gebruik van nieuwe AI-tools steeds af aan de 7 sleutelvoorwaarden voor het gebruik van AI op school van het Kenniscentrum Digisprong ([Bron: Kenniscentrum Digisprong, 2025](#)). We houden in onze keuze dus steeds rekening met factoren zoals

- menselijke autonomie
- transparantie
- maatschappelijk en milieuwelzijn
- privacy en gegevensbeheer
- technische robuustheid
- veiligheid en verantwoording